

PIVOT^{4A} LEARNER'S MATERIAL

IKALAWANG MARKAHAN

Filipino

G3

DepEd CALABARZON
Curriculum and Learning Management Division

PAG-AARI NG PAMAHALAAN
Hindi ipinagbibili

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayumpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang kanilang karapatang-aring. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot ng Kagawaran.

Ang modyul na ito ay masusing sinuri at niribisa ayon sa pamantayan ng DepEd Regional Office 4A at ng Curriculum and Learning Management Division CALABARZON. Ang bawat bahagi ay tiniyak na walang nilabag sa mga panuntunan na isinasaad ng Intellectual Property Rights (IPR) para sa karapatang pampagkatuto.

Mga Tagasuri

PIVOT 4A Learner's Material
Ikalawang Markahan
Unang Edisyon, 2020

Filipino

Ikatlong Baitang

Job S. Zape, Jr.
PIVOT 4A Instructional Design & Development Lead

Ma. Teresa P. Barcelo
Content Creator & Writer

Ricardo P. Makabenta & Elaine T. Balaogan
Internal Reviewer & Editor

Fe M. Ong-ongowan & Hiyasmin D. Capelo
Layout Artist & Illustrator

Alvin G. Alejandro & Melanie Mae N. Moreno
Graphic Artist & Cover Designer

Ephraim L. Gibas
IT & Logistics

Earvin Pelagio, Komisyon sa Wikang Filipino
External Reviewer & Language Editor

Inilathala ng: Kagawaran ng Edukasyon Rehiyon 4A CALABARZON
Patnugot: **Wilfredo E. Cabral**
Pangalawang Patnugot: Ruth L. Fuentes

PIVOT 4A CALABARZON Filipino G3

Gabay sa Paggamit ng PIVOT 4A Learner's Material

Para sa Tagapagpadaloy

Ang modyul na ito ay inihanda upang makatulong sa ating mga mag-aaral na madaling matutuhan ang mga aralín sa asignaturang **Filipino**. Ang mga bahaging nakapaloob dito ay sinigurong naaayon sa mga ibinigay na layunin.

Hinihiling ang iyong paggabay sa ating mga mag-aaral para sa paggamit nito. Malaki ang iyong maitutulong sa pag-unlad nila sa pagpapakita ng kakayahang may tiwala sa sarili na kanilang magiging gabay sa mga sumusunod na aralín.

Salamat sa iyo!

Para sa Mag-aaral

Ang modyul na ito ay ginawa bílang sagot sa iyong pangangailangan. Layunin nitong matulungan ka sa iyong pag-aaral habang wala ka sa loob ng silid-aralan. Hangad din nitong mabigyan ka ng mga makabuluhang oportunidad sa pagkatuto.

Ang sumusunod ay mahahalagang paalala sa paggamit ng modyul na ito:

1. Gamitin ang modyul nang may pag-iingat. Huwag lalagyan ng anomang marka o sulat ang anomang bahagi nito. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga gawain sa pagkatuto.
2. Basahing mabuti ang mga panuto bago gawin ang bawat gawain.
3. Maging tapat sa pagsasagawa ng mga gawain at sa pagwawasto ng mga kasagutan.
4. Tapusin ang kasalukuyang gawain bago pumunta sa iba pang pagsasanay.
5. Punan ang **PIVOT Assessment Card for Learners** sa pahina 38 sa pamamagitan ng akmaing simbolo sa iyong Lebel ng Performans pagkatapos ng bawat gawain.
6. Pakibalik ang modyul na ito sa iyong guro o tagapagpadaloy kung tapos nang sagutin ang lahat ng pagsasanay.

Kung sakaling ikaw ay mahirapang magsagot ng mga gawain sa modyul na ito, huwag mag-aalinlangang konsultahin ang iyong guro o tagapagpadaloy. Maaari ka ring humingi ng tulong sa iyong magulang o taga pag-alaga, o sinomang mga kasama sa bahay na mas nakatatanda sa iyo. Laging itanim sa iyong isipang hindi ka nag-iisa.

Umaasa kami na sa pamamagitan ng modyul na ito, makararanas ka ng makahulugang pagkatuto at makakukuha ka ng malalim na pang-unawa. Kaya mo ito!

Mga Bahagi ng PIVOT 4A Modyul

	K to 12 Learning Delivery Process	Nilalaman
Panimula (Introduction)	Alamin	Ang bahaging ito ay naglalahad ng MELC at ninanais na resulta ng pagkatuto para sa araw o lingo, layunin ng aralin, pangunahing nilalaman at mga kaugnay na halimbawa para makita ng mag-aaral ang sariling kaalaman tungkol sa nilalaman at kasanayang kailangan para sa aralin.
	Suriin	
Pagpapaunlad (Development)	Subukin	Ang bahaging ito ay nagtataglay ng mga aktibidad, gawain at nilalaman na mahalaga at kawili-wili sa mag-aaral. Ang karamihan sa mga gawain ay umiinog sa mga konseptong magpapaunlad at magpapahusay ng mga kasanayan sa MELC. Layunin nito na makita o matukoy ng mag-aaral ang alam niya, hindi pa niya alam at ano pa ang gusto niyang malaman at
	Tuklasin	
	Pagyamanin	
Pakikipagpalihan (Engagement)	Isagawa	Ang bahaging ito ay nagbibigay ng pagkakataon sa mag-aaral na makisali sa iba't ibang gawain at oportunidad sa pagbuo ng kanilang mga Knowledge Skills at Attitudes (KSA) upang makahulugang mapag-uugnay-ugnay ang kaniyang mga natutuhan pagkatapos ng mga gawain sa Pagpapaunlad o D. Inilalantad ng bahaging ito sa mag-aaral ang totoong sitwasyon/gawain sa buhay na magpapasidhi ng kaniyang interes upang matugunan ang inaasahan, gawing kasiya-siya ang kaniyang pagganap o lumikha ng isang produkto o gawain upang ganap niyang maunawaan ang mga kasanayan at konsepto.
	Linangin	
	Iangkop	
Paglalapat (Assimilation)	Isaisip	Ang bahaging ito ay maghahatid sa mag-aaral sa proseso ng pagpapakita ng mga ideya, interpretasyon, pananaw, o pagpapahalaga upang makalikha ng mga piraso ng impormasyon na magiging bahagi ng kaniyang kaalaman sa pagbibigay ng epektibong repleksiyon, pag-uugnay o paggamit sa alinmang sitwasyon o konteksto. Hinihikayat ng bahaging ito ang mag-aaral na lumikha ng mga estrukturang konseptuwal na magbibigay sa kaniya ng pagkakataong pagsama-samahin ang mga bago at dati ng natutuhan.
	Tayahin	

Ang modyul na ito ay nagtataglay ng mga pangunahing impormasyon at gabay sa pag-unawa ng mga Most Essential Learning Competencies (MELCs). Ang higit na pag-aaral ng mga nilalaman, konsepto at mga kasanayan ay maisasakatuparan sa tulong ng K to 12 Learning Materials at iba pang karagdagang kagamitan tulad ng Worktext at Textbook na ipagkakaloob ng mga paaralan at/o mga Sangay ng Kagawaran ng Edukasyon. Magagamit din ang iba pang mga paraan ng paghahatid ng kaalaman tulad ng Radio-based at TV-based Instructions o RBI at TVI.

Gamit ng Magagalang na Pananalita, Pagbaybay nang Wasto sa mga Salita at Paggamit ng Angkop na Tanong

Aralín

I

Sa araling ito, ikaw ay inaasahang 1) makagagamit ng magagalang na pananalita sa angkop na sitwasyon (pagpapaliwanag); 2) makapagbabaybay nang wasto ng mga salitang natutuhan sa aralín/batayang talasalitaan; at 3) makagagamit ng angkop na tanong tungkol sa tao, bagay, lunan, at pangyayari.

Laarni, alam mo ba na ang **magagalang na pananalita** ay ginagamit sa pakikipag-usap sa kapuwa.

Salamat Philips. Alam mo rin ba na may iba't ibang sitwasyon na maaaring paggamitan ng magagalang na pananalita tulad ng pagbati, paghingi ng paumanhin o pahintulot, pagtanggap ng paumanhin o pakikipag-usap sa telepono. Mahalagang maalala at magamit ang mga ito sa pang-araw-araw na buhay.

Ang pagbaybay ng salita ay pagsusulat ng salita o mga salita sa pamamagitan ng tamang pagkakasunod-sunod ng lahat na kinakailangang letra.

Kaugnay nito, ang kasanayan sa pagbuo ng tanong ay malaking tulong hindi lamang sa aming guro kundi maging sa pagsubok ng pang-unawa mo sa mga paksang tatalakayin.

Sa kabilang banda, tinatawag na panghalip pananong ang mga salitang ginagamit sa pagtatanong tungkol sa tao, hayop, pook, pangyayari, bagay, at iba pa. Narito ang mga halimbawa nito at ang kani-kanilang mga gamit.

Ano – Ito ay ginagamit para sa hayop, bagay, katangian, pangyayari, at ideya.

Sino at Kanino – Ito ay ginagamit para sa tao.

Kailan– Ito ay ginagamit sa pagtatanong tungkol sa petsa at panahon.

Saan – Ito ay ginagamit sa pagtatanong tungkol sa lugar.

Bakit – Ito ay ginagamit sa pagtatanong sa dahilan.

D

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Isulat ang gagamiting magagalang na pananalita sa bawat sitwasyon. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

1. Pumasok ka nang maaga sa paaralan at naroroon na ang iyong mga kamag-aral.
2. Nabangga mo ang isang kamag-aral at nahulog ang kaniyang mga gamit.
3. May dumating na panauhin sa inyong silid-aralan.
4. Ibig mong humingi ng pahintulot sa iyong guro upang lumabas.
5. Nais mong hiram ang aklat ng iyong kaklase.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Bumuo ng dalawang pahayag na magpapakita ng paggalang batay sa sumusunod na sitwasyon. Isulat ang sagot sa iyong sagutang papel.

1. Pagbati
2. Pagtanggap sa panauhin
3. Paghingi ng pahintulot
4. Pagtatanong sa lokasyon ng lugar
5. Pakikipag-usap sa telepono

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Punan ng angkop na salitang patanong upang mabuo ang bawat pangungusap. Isulat ang sagot sa iyong sagutang papel.

1. _____ ang paborito mong ulam?
2. _____ ang pagsusulit natin sa Filipino?
3. _____ ang nanalo sa patimpalak?
4. _____ gaganapin ang iyong kaarawan?
5. _____ ang táong dapat lapitan kapag ang lugar ninyo ay binabaha?

Basahin at unawain ang kuwento.

Ang Mahal Kong Lolo at Lola

Bakasyon nang dumalaw ang pamilya ni Benjie sa kaniyang Lolo Benny at Lola Berna sa Bicol. Payak at masaya ang buhay ng kaniyang lolo at lola sa probinsiya kayâ naman gustong-gusto ni Benjie ang magbakasyon sa kanila.

“Salamat at dinalaw ninyo kami,” pahayag ni Lolo Benny.

“Mano po, Lolo. Mano po, Lola. Magandang umaga po,” pahayag naman ni Benny sa kaniyang lolo at lola.

“Pasensiya na po kayo at ngayon lámang kami nakadalaw. Kumusta po?, “ tanong ng nanay ni Benny.

“Ayos lámang, apo. Ang mahalaga nandito ka na ngayon. Saan mo gustong mamasyal?”, ang tanong ni Lola Berna.

“Naku, Lola. Gusto ko lámang kayong makasama. Tutulungan ko kayo sa inyong mga gawaing-bahay,” pahayag ni Benjie.

“Ito talagang apo ko, manang-mana sa akin,” pagmamalaking sabi ni Lolo Benny.

“Manang-mana sa iyo o sa akin,” singit ni Lola Berna.

“Lola, ayos lámang po ba kayo? “ tanong ni Benjie.

“Nahihilo lámang ako, dahil sa init ng panahon.”

“Dapat kasi ay hindi ka na masyadong magkikilos dito sa bahay,” ang payo ni Lolo Benny.

“Tama po si Lolo Benny, Lola. Maaari po bang ako na ang gumawa ng gagawin ninyo?”, ang hininging pahintulot ni Benjie. “Ngayong andito na po ako, ako muna ang mag-aalaga sa inyo.”

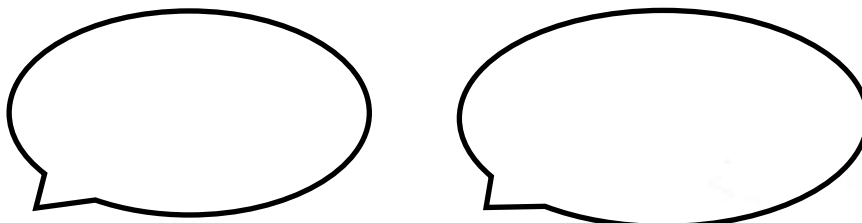
“Salamat, Apo. Huwag mo akong alalahanin, kayang-kaya ko pa naman.” tugon ng lola.

“Ayyy, Apo ko talaga, manang-mana sa akin, napakabait,” pahayag ni Lolo Benny.

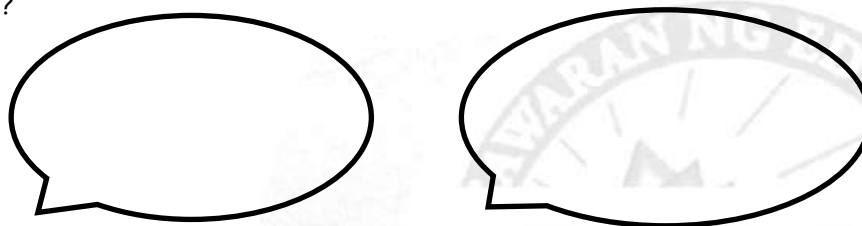
“Salamat po!” pasasalamat ni Benjie. Nagkangitian ang nanay at Lola Berna at sila'y nagkatawanan.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Batay sa binásang kuwento, ibigay ang hinihingi sa bawat tanong. Isulat ang sagot sa loob ng **speech balloon**. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

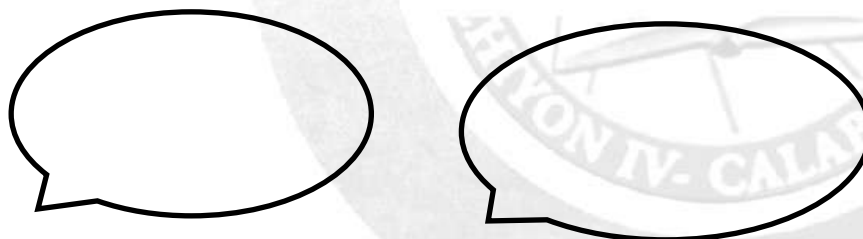
1. Ano-anong magagalang na pananalita nang ginamit sa usapan?

2. Ano-ano naman ang ginamit na magagalang na pananalita sa pagbati?

3. Ano naman ang ginamit na salita sa paghingi ng paumanhin?

Gawain sa Pagkatuto Bilang 5: Batay sa binásang teksto, dugtungan ng angkop na salita sa pagtatanong upang makabuo ng pangungusap na nagtatanong. Isulat ang sagot sa iyong sagutang papel.

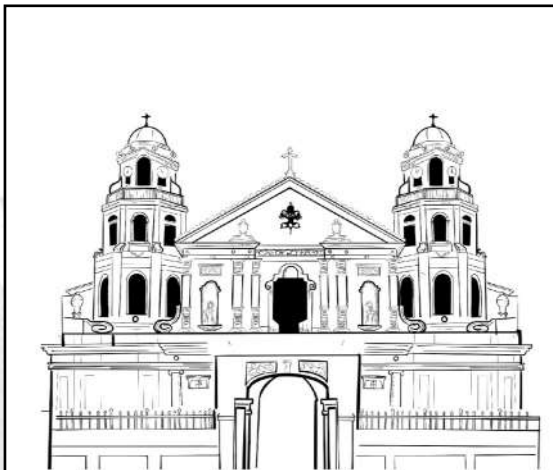
1. _____ ang mga tauhan sa kuwento?
2. _____ dumalaw ang pamilya ni Benjie sa Bicol?
3. _____ sinabi ng lolo na hindi na dapat kumikilos ang lola ni Benjie?
4. _____ mo mailalarawan ang batang si Benjie?
5. _____ ang magagalang na pananalitang ginamit sa usapan?

Gawain sa Pagkatuto Bilang 6: Tukuyin ang magagalang na pananalita ang ginamit sa bawat sitwasyon. Isulat ang sagot sa iyong sagutang papel.

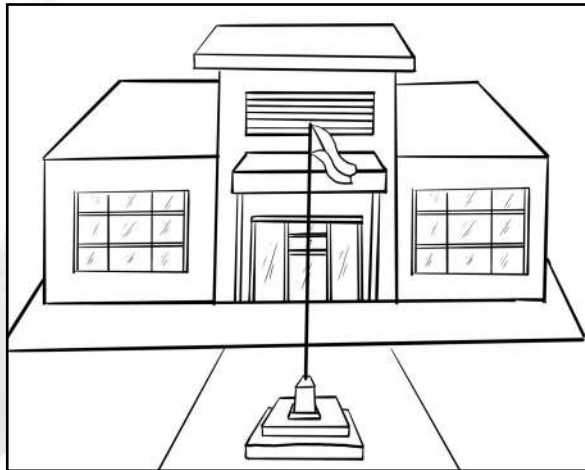
1. Magandang hapon po Gng. Samonte.
2. Maaari ko po bang hiramín ang lapis?
3. Tuloy po kayo!
4. Nanay, siya po ang aking guro.
5. Paalam po sa inyong lahat.

E

Gawain sa Pagkatuto Bilang 7: Isulat ang tamang baybay ng mga larawan sa ibaba. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

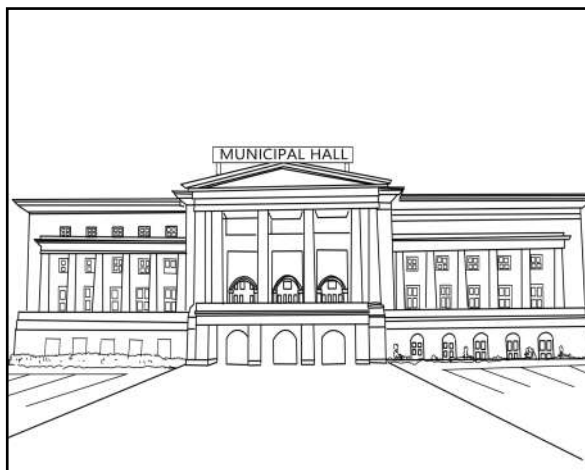
1. BAANHISM

2. RAAALPAN

3. LIIAAMPHN

4. MNPYOIIUS

Gawain sa Pagkatuto Bilang 8: Piliin ang angkop na magagalang na pananalita sa sumusunod na sitwasyon. Isulat ang sagot sa iyong kuwaderno.

1. Binigyan mo ng keyk ang iyong kuya at nagpasalamat siya sa iyo. Ano ang isasagot mo sa kaniya?
 - A. Wala pong anoman.
 - B. Babayaran mo iyan sa akin.
2. Nais mong dumaan sa lugar kung saan nag-uusap ang iyong guro at ang kausap niya. Ano ang sasabihin mo sa kanila?
 - A. Tumabi kayo.
 - B. Makikiraan po.
3. Isang hapon, nakasalubong mo ang iyong kapitbahay na si Mang Jose sa parke. Paano mo siya babatiin?
 - A. Magandang umaga po, Mang Jose!
 - B. Magandang hapon po, Mang Jose!
4. Kagigising mo pa lámang nang pumasok sa iyong kuwarto ang iyong nanay. Paano mo siya babatiin?
 - A. Ano po ang pagkain?
 - B. Magandang umaga po!
5. Naputol mo ang lapis na iyong hiniram. Ano ang sasabihin mo sa iyong hiniraman?
 - A. Pasensiya na! Hindi ko sinasadya.
 - B. Bakit mabilis maputol ang lapis mo?

Punan ang patlang upang mabuo ang diwa. Isulat ang sagot sa iyong sagutang papel.

Sa pakikipag-usap ko sa mga matatanda, dapat ay gagamit ako ng _____ na pananalita. Sa ganitong paraan ay maipakikita ko sa lahat ng kapuwa ko na may respeto ako sa bawat tao.

Pagbibigay ng Wakas sa Binásang Kuwento

Aralín

I

Sa araling ito, ikaw ay inaasahang makapagbibigay ng wakas sa binásang kuwento.

Isa sa bahagi ng kuwento ay ang wakas. Ang wakas ay bahaging naglalahad ng solusyon o ang kinahinatnan ng isang kuwento na maaaring malungkot o masaya, ang pagkapanalo o pagkatalo ng isang kuwento.

Sa pagbibigay ng wakas ay nag-iiwan ka sa mambabasa ng inspirasyon, gayundin maiimpluwensiyahan sila sa iyong kuwento at higit sa lahat ay ang aral na maiintindihan nila nang lubos. Maaari kang magbigay ng kapana-panabik na wakas sa pamamagitan ng pagbibigay ng tanong sa kanilang sarili.

Ang kuwento ay maikling salaysay na nagtataglay ng mahahalagang pangyayari. Ito ay nararapat na magkaroon ng kasiya-siyang wakas, upang maging kapana-panabik sa mambabasa o mga nakikinig. Dapat na unawaing mabuti ang binásang kuwento. Hanapin ang detalye sa kuwento na magagamit bilang batayan ng wakas nito.

D

Basahin at unawain ang kuwento.

Ang Pamilyang Matulungin

Likás sa mga Pilipino ang pagiging matulungin. Habang papunta ang mag-anak na Padolina sa probinsiya, nakita nila ang isang pamilyang nangangailangan ng tulong. Umuusok ang sasakyan nila. Nása labas ng sasakyan ang mga kasamang batà habang hinihintay na maayos ang kanilang sasakyan. Makikita sa kanilang mukha ang gutom at pagod. Iyak din nang iyak ang mga batà.

Tinulungan ng pamilya Padolina ang pamilyang nasiraan ng sasakyan. Inabutan nila ng pagkain ang mga batà. Pagkatapos magawa ang sasakyan ay sabay-sabay na rin siláng umalis sa lugar na iyon.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Sagutin ang mga tanong tungkol sa nabásang kuwento. Isulat ang sagot sa iyong kuwaderno.

1. Ano ang simula ng kuwento?
2. Ano ang kasunod?
3. Ano ang naging wakas ng kuwento?
4. Paano iniugnay ang simula at wakas ng kuwento?
5. Nasiyahan ka ba sa naging wakas nito? Subukin mong bigyan ng ibang wakas ang kuwento?

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Basahin ang mga paraan kung paano gawin ang isang bagay o gawain. Isulat ang letra ng wastong pagkakasunod-sunod. Isulat ang iyong sagot sa iyong kuwaderno.

1. Naglaba si Maria. Pagsunod-sunurin mo ang ginawa niya.
 - A. Binanlawan niya ang mga damit.
 - B. Ihihiwalay ni Maria ang puti sa may kulay.
 - C. Isinunod niya ang may kulay na damit pagkatapos ng puti.
 - D. Inuna niyang ilagay ang puting damit sa **washing machine** at nilagyan ng sabon.
2. Nagluto ng atsarang papaya si Zia. Pagsunod-sunurin ang ginawa niyang hakbang.
 - A. Binalatan at ginadgad niya ang papaya.
 - B. Inihanda niya ang ibang sangkap gaya ng sibuyas, sili, karots, pasas, at suka.
 - C. Inilagay niya sa bote ang pinaghalong sangkap.
 - D. Piniga niya ang papaya.
3. Nagsaing si Joseph. Pagsunod-sunurin ang ginawa niya.
 - A. Hinugasan niya ang bigas.
 - B. Hinintay niyang kumulo at main-in ang sinaing.
 - C. Nilagyan niya ng sapat na bigas at tubig ang kaldero.
 - D. Inilagay niya sa kalan at iniluto ang bigas.

E

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Bigyan ng wakas ang sumusunod na kuwento. Isulat ang iyong sagot sa iyong kuwaderno.

1. Si Aiza ay may halamanan sa harap ng bahay. Alagang-alaga niya ito. Araw-araw ay dinidiligan niya ang mga halaman. Inaalis niya ang tuyong dahon at mga kulikap na naninirahan sa mga halaman. Minsan naman, binubungkal niya ang paligid ng mga halaman. Nilalagyan din niya ng pataba ang lupa kayâ _____.

- A. namatay ang mga halaman
- B. lumago at namulaklak ang mga halaman
- C. napigil ang paglaki ng mga halaman
- D. natuyo ang mga halaman

2. Maagang pumapasok sa paaralan si Kian. Pagdating niya sa paaralan ay naglilinis agad siya. Nakita ito ng kaniyang guro. Pinagsabihan si Kian ng guro ng _____.

- A. ang bait mo
- B. tamad ka
- C. ang sipag mo
- D. mag-aral ka pa

3. Dumalo sa kaarawan ng kaniyang kaibigan si Nicole. May dalá siyang regalo. Binuksan ng kaniyang kaibigan ang dalang regalo ni Nicole. Natuwa siya dahil ito ay isang manika. Ang manika ay inilagay niya sa _____.

- A. baul
- B. kusina
- C. bubong
- D. lagayan ng laruan

A

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Balikan ang kuwentong “Ang Mahal Kong Lolo at Lola” sa pahina bílang 7. Bigyan ito ng ibang wakas. Tayahin ang nabuong wakas sa sumusunod na pamantayan. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Pamantayan	Puntos
Kaangkupan sa pangyayari o detalye ng kuwento	5
Binubuo ng dalawa o higit pang pangungusap	5
Wastong gamit ng salita	5
Kabuoan	15

Pag-uulat ng Naobserbahang Pangyayari sa Pamayanan at Paggamit ng Palatandaan sa Pagbibigay ng Kahulugan

Aralin

Sa araling ito, ikaw ay inaasahang 1) makapag-uulat ng mga naobserbahang pangyayari sa pamayanan; at 2) makagagamit ng pahiwatig upang malaman ang kahulugan ng mga salita tulad ng paggamit ng palatandaang nagbibigay ng kahulugan.

Laarni, alam mo ba na ang **pag-uulat** ay isang pagpapahayag na maaaring pasalita o pasulat ng iba't ibang kaalaman. Ito ay bunga ng pagmamasid sa mga pangyayari sa pamayanan sa mga bagay-bagay.

Salamat John sa karagdagang kaalaman. Mahalaga rin ang pagpili ng kawili-wiling paksa para sa nakikinig o mambabasa. Kasunod nito ang maayos na pagbuo ng balangkas upang mailahad nang malinaw ang mga impormasyong naobserbahan.

Maraming salamat sa inyo, John at Laarni. Sa pagbibigay pala ng ulat ay mahalaga na magamit ang mga pahiwatig upang malaman ang kahulugan ng mga salita tulad ng paggamit ng palatandaang nagbibigay ng kahulugan sa mga kausap, mambabasa at tagapakinig.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Basahin ang usapan sa ibaba. Sagutin ang sumusunod na mga tanong. Isulat ang sagot sa iyong sagutang papel.

SITWASYON : Nagkaroon ng púlong ang mga mag-aaral kasama ang tagapagsalita ng **DENR (Department of Environment and Natural Resources)** upang ipaliwanag ang kalagayan ng kapaligiran.

Mag-aaral : Bakit po kakaunti na lámang ang ating mga kagubatan ngayon hindi katulad noon?

Tagapagsalita: Kakaunti na ang mga kagubatan sa ating bansa ngayon dahil sa mga gawain ng mga tao. Ang pagpuputol ng mga punò at pagtatayo ng mga gusali ang naging dahilan ng pagkaubos nito?

1. Mula sa usapan, anong impormasyon ang maaaring makuha?
2. Paano inilahad ang impormasyon tungkol sa pagkasira ng kagubatan?

Ang mga payak na pangungusap ay nagbibigay ng impormasyon. Makatutulong magpaliwanag tungkol sa nasaksihan o nakitang pangyayari.

Halimbawa mula sa usapan:

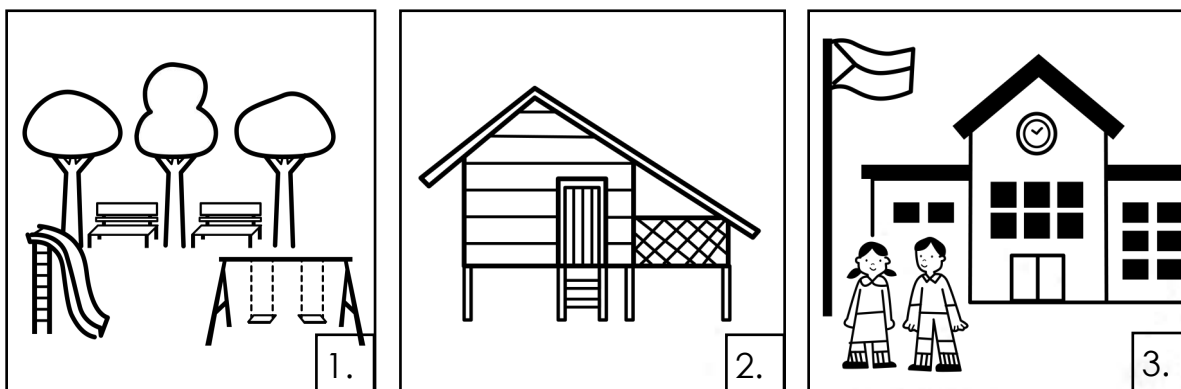
- Ang mga tao ay nagpuputol ng mga puno.
- Sila ay nagpapatayo ng mga gusali sa mga kagubatan.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Basahin at unawain ang sitwasyon. Sagutin ang mga tanong sa susunod na pahina. Isulat ang sagot sa iyong sagutang papel.

Galing sa tindahan si Terry. May nakasalubong siyang marungis na batà kasa-kasama ang kaniyang maliit na kapatid. Ilang araw na siláng hindi kumakain.

1. Sino ang nanggaling sa tindahan?
2. Ano ang nangyari sa magkapatid?
3. Sa iyong palagay, ano kayâ ang gagawin ni Terry?

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Tingnan ang mga larawan sa ibaba. Magbigay ng tatlong (3) tanong sa bawat larawan. Gamitin ang mga salitang pananong na nasa kahon. Isulat ang sagot sa iyong sagutang papel.

1. Ano _____?
2. Sino _____?
3. Kailan _____?
4. Paano _____?
5. Bakit _____?

E

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Basahin nang malakas ang teksto. Bumuo ng limang (5) tanong tungkol dito. Gamitin ang mga salitang pananong sa sumusunod na pahina pagkatapos ng teksto. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

May mga tungkulin na dapat gampanan ang isang batang tulad mo sa paaralan, tahanan, at pamayanan.

Ang sumusunod ay tungkulin sa tahanan. Una, sumunod sa utos ng mga magulang. Iayos at iligpit ang mga laruan pagkatapos maglaro. Dagdag pa rito, magpaalam sa mga magulang kung adlis, tumulong sa mga gawaing-bahay at igalang ang mga magulang at kasama sa bahay.

Tungkulin ng mga bata sa paaralan na makinig sa guro, gumawa ng takdang-aralin, sumunod sa mga alituntunin tulad ng pagsusuot ng uniporme, paggalang sa watawat, at pagpasok sa tamang oras.

Sa pamayanan, ang tungkulin naman ay pagsunod sa batas trapiko, pakikisa sa mga proyekto ng pamayanan tulad ng pagpapanatiling malinis sa nasasakupan, at maayos na pakikipagkasundo sa mga kapitbahay.

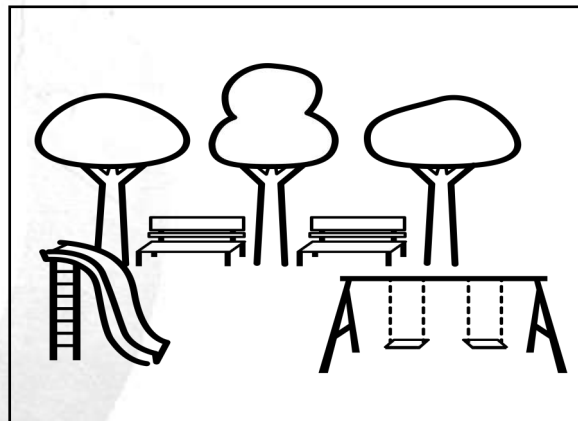
Mahalagang isagawa ang mga nabanggit na mga tungkulin para sa ikabubuti ng mga batà. Maayos siláng lálakí, may respeto at may pagmamahal sa sarili, sa mga magulang, at sa kanilang bayan.

1. Ano _____?
2. Sino _____?
3. Kailan _____?
4. Paano _____?
5. Bakit _____?

Gawain sa Pagkatuto Bílang 5: Pagmasdan ang mga nása larawan. Bumuo ng isang (1) pangungusap sa bawat larawan na maglalahad o mag-uulat ng iyong naoobserbahan. Isulat ang sagot sa iyong sagutang papel.

LARAWAN A

LARAWAN B

Gawain sa Pagkatuto Bílang 6: Bumuo ng tanong mula sa mga salaysay o pangyayari na makikita sa Hanay A. Isulat naman sa Hanay B ang mga tanong na nabuo. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

SALAYSAY O PANGYAYARI	TANONG
1. Nakita ni Kris ang batà. 2. Pumunta ang mag-anak sa simbahan. 3. Umalis siya kaninang umaga. 4. Kinuha niya ang susi sa mesa. 5. Papasok siya silid kayâ kinuha niya ang susi.	1. 2. 3. 4. 5.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 7: Gumawa ng islogan na makapag-uulat ng mga naobserbahang pangyayari sa pamayanan. Gawing gabay ang pamantayan sa ibaba. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Pamantayan	Puntos
Kaangkupan sa Paksa	5
Nilalaman	5
Malikhain	5
Pamamahala sa Oras	5
Kabuonan	20

Buoin ang talata sa ibaba. Piliin sa kahon ang sagot. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Ang _____ ay isang pagpapahayag na maaaring _____ o pasulat ng iba't ibang kaalaman. Ito ay bunga ng pagmamasid sa mga pangyayari sa pamayanan sa mga bagay-bagay.

Mahalaga rin ang pagpili ng kawili-wiling _____ para sa nakikinig o mambabasa. Kasunod nito ang maayos na pagbuo ng _____ upang mailahad nang malinaw ang mga impormasyong naobserbahan.

balangkas	pasalita	paksa
pag-uulat	buod	

Pagbabago ng Dating Kaalaman, Pagpapayaman ng Talasalitaan at Pagbuo ng Bagong Salita mula sa Mahabang Salita

Aralín

I

Sa araling ito, inaasahang 1) mababago mo ang dating kaalaman batay sa iyong mga natuklasang kaalaman; 2) makagagamit ng pahiwatig upang malaman ang kahulugan ng mga salita tulad ng paggamit ng palatandaang nagbibigay ng kahulugan; 3) mapapayaman ang talasalitaan sa paggamit ng magkasingkahulugan at magkasalungat na mga salita; at 4) makapagbubuo ng mga bagong salita mula sa mahahabang salita.

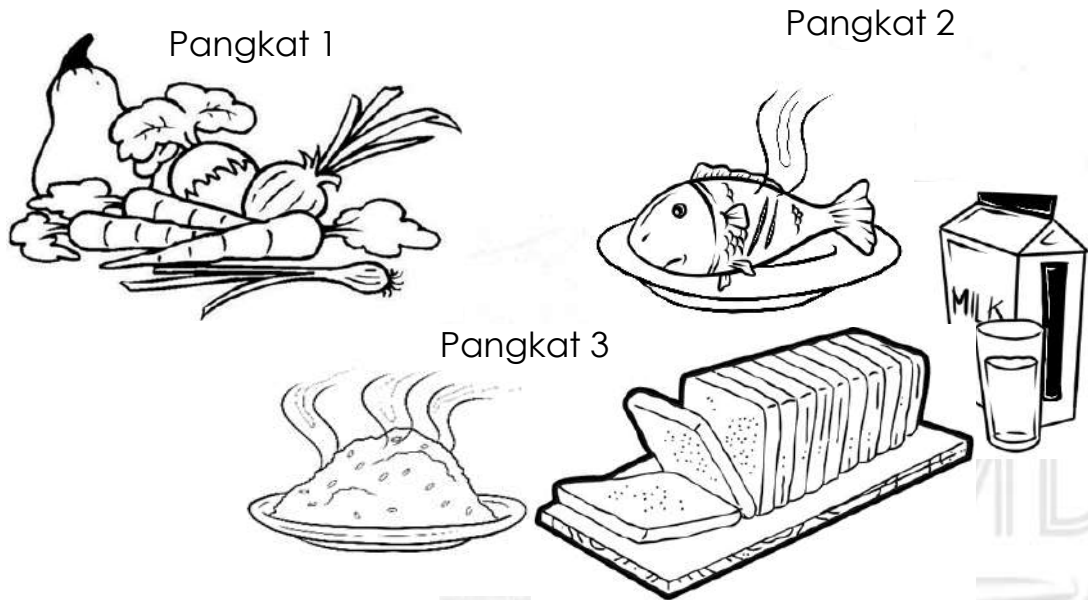
Ang pagbasa nang may pag-unawa ang mag-uugnay sa dating kaalaman tungo sa bagong kaalaman. Sa maikling salita, ugnayan ito ng teksto at ng kaalaman ng mambabasa.

Naipamamalas natin ang pag-unawa sa mga binabasang teksto sa pamamagitan ng pag-uugnay sa dating kaalaman at sariling karanasan. Ito ang makatutulong sa mambabasang tulad mo upang makabuo ng mga bagong konsepto.

Ang ating talasalitaan ay mapagyayaman sa paggamit ng magkasingkahulugan at magkasalungat na salita. Magkasingkahulugan ang mga salita kung magkatulad ang kahulugan. Samantala, magkasalungat naman ang mga salita kung magkaiba ang kanilang kahulugan.

D

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Pag-aralan ang mga larawan. Pagkatapos, pangkatin ito batay sa **Go, Grow, at Glow Foods**. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

1. Pangkat 1: _____
2. Pangkat 2: _____
3. Pangkat 3: _____

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Isulat sa patlang ang **MK** kung ang mga magkasamang salita ay magkasingkahulugan at **MS** kung magkasalungat. Isulat ang sagot sa iyong sagutang papel.

- _____ 1. malusog, payat
- _____ 2. makinis, magaspang
- _____ 3. matigas, malambot
- _____ 4. matamis, maasim
- _____ 5. matalino, magaling

E

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Piliin sa Hanay B ang maikling salita na nabuo mula sa mahahabang salita sa Hanay A. Isulat ang sagot sa iyong sagutang papel.

Hanay A	Hanay B		
1. kabayanihan	bayani	bayan	kabayan
2. matulungin	tulong	tulo	tulungan
3. basurahan	bara	basura	baraha
4. kapaligiran	kapal	paligid	ligiran
5. pagsubok	sukob	subo	subok

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Piliin ang salitang tumutukoy sa mga kahulugan sa bawat bilang. Isulat ang sagot sa iyong sagutang papel.

1. Ito ay bahagi ng prutas na itinatanim.
2. Ito ay tumutukoy sa mababang halaga.
3. Ito ang lugar kung saan nag-aaral ang mga bata.
4. Ito ay itinuturing bilang pinakamaliit na yunit sa isang komunidad. Ito ay binubuo ng tatay, nanay, at anak.
5. Ito ang tawag sa mga pagkain na isinasama sa kanin.

pamilya	buto	mura
paaralan	bayan	ulam

Basahin at unawain ang seleksiyon.

Benepisyo ng Tsokolate (Philstar Global, 2013)

Isa sa mga karapatan ko bilang isang batà ay mabigyan ng sapat at masusustansiyang pagkain. Tungkulin ko naman na panatilihing malusog ang aking pangangatawan. Kailangang piliin ko ang aking mga pagkain. Hindi naman ibig sabihin nito ay hindi na ako kakain ng mga pagkaing talagang gusto ko tulad ng tsokolate. Sabi nila masama ito sa aking kalusugan lalo na sa aking mga ngipin.

May nabása ako na hindi naman palá sa lahat ng pagkakataon ay masama ang epekto ng ilang pagkain sa ating katawan, lalo na ang mga matatamis gaya ng tsokolate.

Sa totoo lámang may ilang benepisyo rin ang nakukuha dito. Ilan sa mga ito ay:

Nakapagpapayat – Tama ang pagkakabasa mo, nakapagpapayat ang tsokolate, kabaliktaran sa pag-aakala ng marami na ito ay nakatataba. Sa ginawang pag-aaral ng mga eksperto sa **University of California**, natuklasan na nakapagpapabilis ng metabolismo ang tsokolate. Dahil dito, agad na natutunaw sa ating katawan ang **calories** na nagiging sanhi ng pagtaba.

Nakapagpapatalino – Kukuha ka ba ng pagsusulit? Bakit hindi muna kumain ng ilang **bar** ng tsokolate para mas gumana ang iyong **IQ (Intellectual Quotient)**? Ang **dark chocolate** ay mayaman sa kemikal na nakapagpapaalerto sa utak ng tao. Ito ay ang **flavonoids**. Nagpapabilis ang kemikal na ito ng daloy ng dugo na patungo sa utak.

Nakapagpapalakas – Mahusay itong baunin kung ikaw ay namamasyal. Bakit? Tumutulong kasi ang **theobromine** na taglay nito para mas lalo kang lumakas. Ang kemikal na ito ay matatagpuan din sa kape at ilang **energy drink**. Maganda rin itong pagkunan ng **magnesium** at **chromium** na kilala bilang **energy producer**.

Nakaaalis ng kulubot sa mukha/balat – Kung ang mga prutas at gulay ay nagtataglay ng **antioxidants**, gayundin ang tsokolate na siyang nagbibigay ng makinis na mukha o kutis sa iyo.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 5: Sagutin ang mga tanong batay sa mga kaalamang natutuhan sa teksto. Isulat ang sagot sa iyong kuwaderno.

1. Ano ang tungkulin mo pagdating sa pagkain?
2. Paano mo isinasagawa ang tungkuling ito?
3. Ano-ano ang kabutihang dulot ng pagkain ng tsokolate?
4. Kailan nagiging masamá ang pagkain ng tsokolate?
5. Anong mahalagang kaalaman ang napulot mo sa teksto?

Gawain sa Pagkatuto Bilang 6: Mula sa mga mahahabang salitáng hinango sa binása, bumuo ng maikling salita. Gamiting gabay ang ibinigay na halimbawa.

Halimbawa: malinis	linis
1. pagkain	____
2. pagkakabasa	____
3. pagpapayat	____
4. gumana	____
5. lumakas	____

Buoin ang talata sa ibaba. Piliin ang sagot sa kahon. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Ang ating _____ ay mapagyayaman sa paggamit ng magkasingkahulugan at magkasalungat na salita. Magkasingkahulugan ang mga salita kung magkatulad ang kahulugan. Samantala, _____ naman ang mga salita kung magkaiba ang kanilang _____.

salita	magkasalungat
talasalitaan	kahulugan

Pagkumpara ng Kuwento, Pagtukoy ng Salitang Magkatugma at Pagsulat ng Talata

WEEK

7

I

Aralin

Sa araling ito, ikaw ay inaasahang 1) makapagkukumpara ng mga kuwento sa pamamagitan ng pagkakatulad at pagkakaiba; 2) matutukoy ang mga salitang magkatugma; at 3) makasusulat ng talata nang may wastong baybay, bantas, at gamit ng malaki at maliit na letra.

Ang maikling kuwento ay isang anyo ng panitikan na naglalaman ng isang maikling salaysay tungkol sa mahalagang pangyayari ng isang tauhan o ilang tauhan.

Kaugnay sa maikling kuwento, ang salitang magkatugma ay nangangahulugan na ang mga huling pantig ng mga salita ay magkapareho ng tunog. Kalimitang ginagamit ito sa mga tula, awit, o sulatin upang mas kaaya-ayang pakinggan.

Halimbawa:

sabaw - palitaw

basurero – estranghero

sara - bura

Sa pagsulat ng talata, dapat ay may malinaw kang ideya tungkol sa magiging talata.

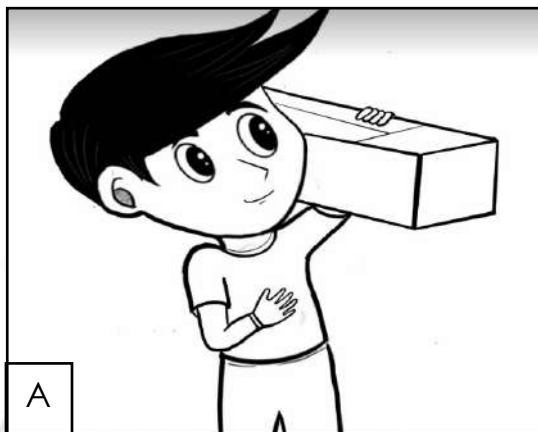
Ang talata ay lipon ng mga pangungusap na paunlad na bumuo at nagpahayag ng isang kaisipan. Ang bawat pangungusap ay kailangang magkakaugnay tungkol sa pangunahing kaisipan o paksa ng talata. Malimit na nasa unahan o hulihan ang paksang pangungusap. Ito ang naglalaman ng diwa ng talata.

Isipin mo rin kung sino ang magiging mambabasa ng talata o komposisyong isinusulat. Maaaring makatulong ang pagbuo ng balangkas kung ang iyong talata ay bahagi ng isang mas malaking sanaysay.

D

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Tingnan ang dalawang larawan. Sagutin ang tanong sa ibaba. Isulat ang sagot sa iyong sagutang papel.

1. Ano ang pagkakatulad ng dalawang batà sa larawan?
2. Ano naman ang pagkakaiba?

Basahin at unawain ang maikling kuwento.

Isang tag-araw na walang pasok, nagbakasyon si Teddy sa kanilang probinsiya. Ipinasyal siya roon ng kaniyang mga magulang upang makalanghap ng malamig at sariwang hangin.

Mahilig kasing gumuhit si Teddy kayâ nakakita siya ng magandang tanawin sa pamamasyal doon. Minsan sa kaniyang pamamasyal sa palayan, nasalubong at nakilala niya si Betty.

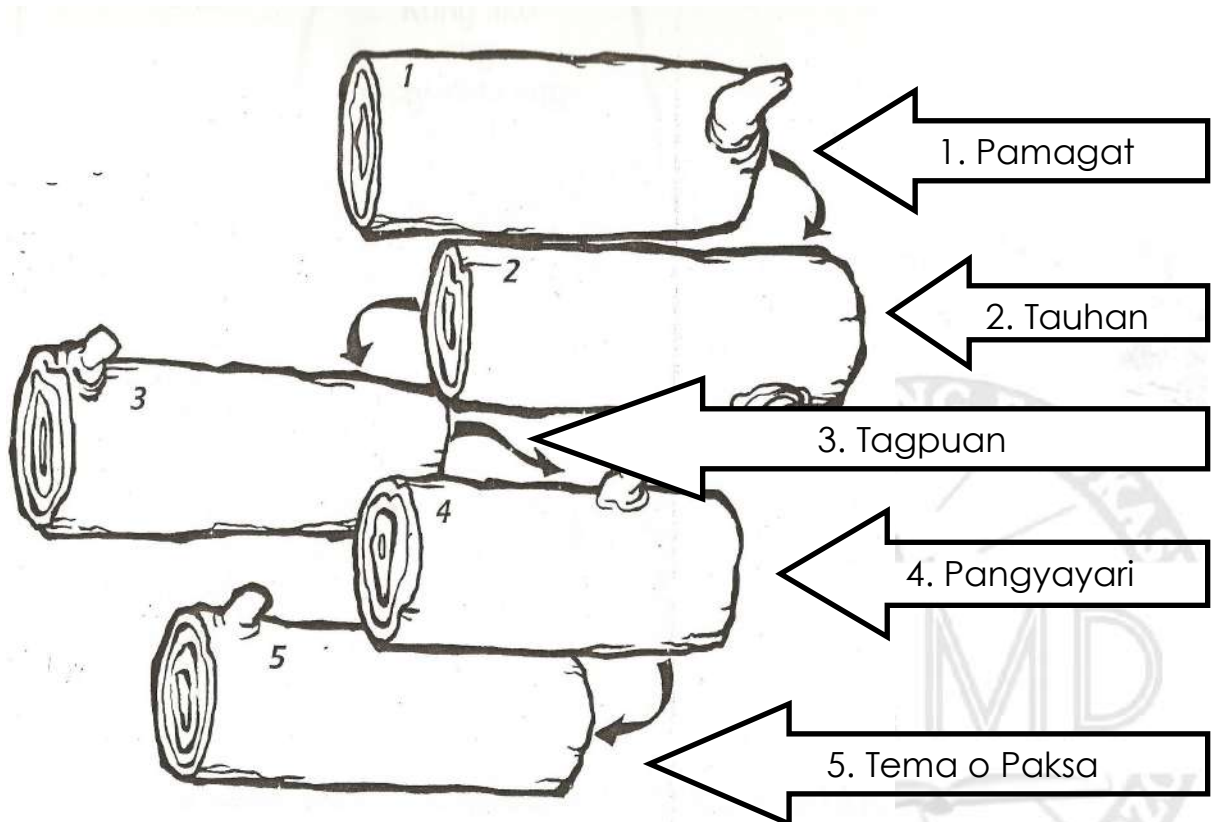
Si Betty ay isang malusog at maliksing batà na mahilig maglaro sa bukid.

Tinanong siya ni Betty kung ano ang hawak niya. **“Drawing book ko ito,”** tugon ni Teddy.

Ipinakita ni Teddy kay Betty ang kaniyang mga larawang iginuhit. May mga larawan ng dagat, parke, pamayanan, at paaralan. Naisip tuloy ni Teddy na iguhit si Betty. Iginuhit niya si Betty habang naglalaro sa bukid. Agad pumayag si Betty.

Nang matapos ang larawan, ipinakita ito ni Teddy kay Betty. Labis ang tuwa ni Betty dahil naging bahagi siya sa magandang gawaing sining ni Teddy.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Balikan ang kuwentong binása sa unang pahina. Punan ang hinihingi sa grapikong presentasyon sa ibaba. Gawin ito sa iyang sagutang papel.

Basahin at unawain ang kuwento.

Si Arnold na Magpapandesal

Maaga pa lámang ay gising na si Arnold. Kinuha niya ang kaniyang bisikleta at ang maliit na bayong. Handa na siya!

Agad niyang tinungo ang tindahan ni Ate Mely. Iniabot niya ang kaniyang bayong. Pagbalik sa kaniya, punong-puno ito ng mainit na pandesal.

May dagdag pa ito na pitong maliliit na pandesal para kay Arnold.

Kailangang magmadali ni Arnold bago lumamig ang kaniyang paninda. Kaya nagsimula na siyang pumadyak sa kaniyang bisikleta.

Sa hindi kalayuan, naghihintay na sa kaniya si Mang Jose na handa nang pumunta sa kaniyang palayan. Gayundin si Mang Iking na dala-dala na ang kaniyang martilyo, lagare, at kahon ng pakò. Hindi rin nagpahuli si Kuya Lino na naghahanda na ng kaniyang mga kagamitan upang mabantayan at magabayan ang mga batang patawid ng kalsada.

Umabot din siya sa paalis na si Mang Berting, sakay sa kaniyang djip, handa na niyang sunduin ang mga batà sa kani-kanilang tahanan upang ihatid sa paaralan.

At siyempre, may itinira siya para kay Gng. Derla na kaniyang guro.

“O, Arnold, handa ka na ba sa eskuwela?, wika ni Gng Derla.

Hindi siya agad nakasagot.

“Hoy, Arnold! Gising na. Tatanghaliin ka sa pagdadala mo ng pandesal. Gising!”

“Hay salamat! Panaginip lámang palá. Naku! Tanghali na. Naghihintay na ang aking mga suki ng pandesal. Papasok pa ako sa paaralan.”

Gawain sa Pagkatuto Bílang 3: Batay sa binásang kuwento, ibigay ang tauhan, tagpuan, pangyayari, at paksa nito.

Gamitin ang talahanayan sa ibaba sa pagsagot. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Bahagi ng Kuwento	Si Arnold na Magpapandesal
Tauhan	
Tagpuan	
Pangyayari	
Paksa o Tema	

Basahin at unawain ang diyalogo.

Ang Lihim sa Likod ng Saranggola

Caloy: Ang ganda ng saranggola mo, Winson. Sino ang gumawa niyan, ha?

Winson: Kami ni Enchong, Lino, at Kuya ko ang gumawa nito. Tinuruan kami ni Kuya. Madali nga naming natapos , eh.

Caloy: Aba! Magaling palá kayong gumawa ng saranggola. Makagagawa kayâ táyo nang ganiyan kagandang saranggola?

Winson : Oo naman. Hihingi táyo ng túlong sa kuya ko. Hayun sila ng kapatid kong bunso, nagpapalipad ng saranggola.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Batay sa binásang kuwento, ibigay ang tauhan, tagpuan, pangyayari, at paksa nito. Gamitin ang talahanayan sa ibaba sa pagsagot. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Bahagi ng Kuwento	Ang Lihim sa Likod ng Saranggola
Tauhan	
Tagpuan	
Pangyayari	
Paksa o Tema	

Gawain sa Pagkatuto Bilang 5: Bigkasin ang sumusunod na salita. Piliin ang mga salitáng magkatugma. Isulat ang sagot sa iyong sagutang papel.

1. malayo	tulungan	kuhanan	kabayo
2. labanos	hitsura	gulay	alay
3. kaharian	kilos	kuneho	pareho
4. sala	kultura	kaloob	pala

Gawain sa Pagkatuto Bilang 6: Isulat ang salitáng **TAMA** kung wasto ang ipinahahayag ng bawat bílang at **MALI** naman kung hindi ito wasto. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

1. Tama ba ang pagkabaybay ng saranggola?
2. Ang “talon nang talon “ ba ay halimbawa ng parirala?
3. Si Allysa ay masipag na batà. Ito ba ay halimbawa ng pangungusap?
4. Ang pangkalahatang ngalan ng tao at lugar ay dapat nagsisimula sa malaking letra?
5. Ang pangungusap ba ay nagsisimula sa malaking letra at nagtatapos sa wastong bantas?

Gawain sa Pagkatuto Bilang 7: Basahin ang kuwentong “Sina Arnold at Samson” sa susunod na pahina. Ihambing ito sa kuwentong si “Arnold na Magpapadensal” sa pahina 27. Gamitin ang talahanayan sa ibaba sa pagsagot. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Sina Arnold at Samson

Sina Arnold at Samson ay parehong nása Baitang 3 sa Mababang Paaralan ng San Roque. Si Arnold ay lumaki sa Pampanga habang si Samson ay lumaki sa Ilocos. Naging magkapangkat sila sa pangkatang gawain sa Filipino. Habang gumagawa ay napag-usapan nila ang mga paborito nilang putaheng iniluluto ng kanilang mga magulang. Nagkasundo ang dalawa, magkaiba man ang kanilang pinagmulang lugar. Mula noon, sila ay naging matalik na magkaibigan.

Bahagi ng Kuwento	Arnold na Magpapadensal	Sina Arnold at Samson
Tauhan		
Tagpuan		
Pangyayari Simula Gitna Wakas		
Paksa o Tema		

A

Buoin ang talata sa ibaba. Piliin ang sagot sa kahon. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Ang _____ ay isang anyo ng panitikan na naglalaman ng isang maikling salaysay tungkol sa mahalagang pangyayari ng isang tauhan o ilang tauhan.

Ang salitang magkatugma ay nangangahulugan na ang mga huling pantig ng mga salita ay magkapareho ng tunog. Kalimitang ginagamit ito sa mga _____, awit, o sulatin upang mas kaaya-ayang pakinggan.

Ang _____ ay lipon ng mga pangungusap na paunlad na bumuo at nagpahayag ng isang kaisipan. Ang bawat _____ ay kailangang magkakaugnay tungkol sa pangunahing kaisipan o paksa ng talata.

salita	pangungusap	maikling kuwento
tula	talata	

Paglalarawan ng Tao, Hayop, Bagay, at Lugar sa Pamayanan

Aralín

Sa araling ito, ikaw ay inaasahang makapaglalarawan ng mga tao, hayop, bagay, at lugar sa pamayanan.

Isa sa bahagi ng pananalita ay ang pang-uri. **Pang-uri** ang tawag sa mga salitang naglalarawan. Kadalasan, ginagamit ito upang mas bigyang linaw ang isang pangngalan. Ang salitang panlarawan ay mga salitang naglalarawan sa hitsura, hugis, laki, kulay, amoy, at panlasa ng tao, hayop, bagay, lugar, at maging pangyayari upang mas pagandahin ang paglalarawan sa ngalang inilahad.

Halimbawa:

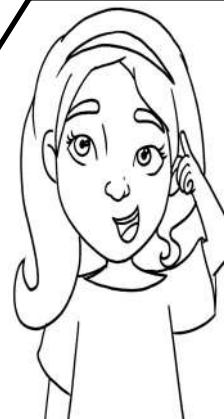
hitsura :	maganda, makinis
laki :	malaki, maliit
hugis :	bilog, tatsulok
kulay:	pula, asul
timbang:	mabigat, magaan
amoy:	mabango, mabaho
panlasa:	masarap, maasim

Basahin ang komik strip.

Elaine, nakita mo na ba si Lovie? Siya ang bago nating kaklase. Maganda at maputi siya.

Oo Fey nakita ko na siya. May makinis siyang balat. Makintab din ang kaniyang mahabang buhok.

Basahin ang alamat.

Ang Alamat ng mga Daliri

Noong unang panahon, ang ating mga daliri ay magkakadikit. Ang pinakamaliit ay si Kalingkingan at ang pinakamataas ay si Hinlalato. Halos magkasintaas sina Hintuturo at Palasingsingan. Tanging si Hinlalaki ang mataba at pandak. Sila ay magkakapatid. Ang magkakapatid ay nagtutulungan sa mga gawain maliban kay Hinlalaki.

Isang araw, habang naglilinis ng bakuran si Hintuturo katulong ni Hinliliit, napansin niya na may natutulog sa ilalim ng punong santol.

"Hinliliit, sino ang naroroon sa ilalim ng punò?", tanong ni Hintuturo.

"Ewan ko. Nagluluto si Hinlalato at naglilinis ng bahay si Palasingsingan," tugon ni Hinliliit.

"Kung gayon, maaaring si Hinlalaki iyon," wika ni Hintuturo.

"Alam mo, madalas nang hindi tumutulong si Hinlalaki sa ating mga gawain. At 'pag oras na ng kainan, siya ang unang-unang dumudulog sa hapag," pagrereklamo ni Kalingkingan.

Nag-usap ang apat na magkakapatid. Lahat sila ay nakapansin sa ibang ugali ni Hinlalaki.

"Mula ngayon, lalayo na táyo sa kaniya," mungkahi ni Hintuturo."Subalit kailangan sa lahat ng ating gawain ay tulungan niya tayo," wika ni Hinliliit.

Nagkasundo ang mga magkakapatid. Buhat noon, napahiwalay na si Hinlalaki sa kaniyang apat na kapatid.

Gawain sa Pagkatuto Bílang 1: Sagutin ang mga tanong tungkol sa nabasang kuwento. Isulat ang sagot sa iyong sagutang papel.

1. Sa binásang alamat, ano-ano ang ginagawa ng mga daliri?
2. Bakit napahiwalay sa apat na mga kapatid si Hinlalaki?
3. Anong mahalagang mensahe ang iyong natutuhan tungkol sa pagtutulungan?

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Punan ng angkop na paglalarawan ang bawat pangungusap. Piliin sa loob ng kahon ang sagot. Isulat ang sagot sa iyong sagutang papel.

1. Si Hinlalaki ay mataba ngunit _____.

matangkad	pandak

2. Sa mga daliri, si Kalingkingan ang _____.

pinakamaliit	mataba

3. Si Hinlalato ang _____.

pinakamaliit	pinakamataas

4. Ang magkapatid na Hintuturo at palasingsingan ay _____.

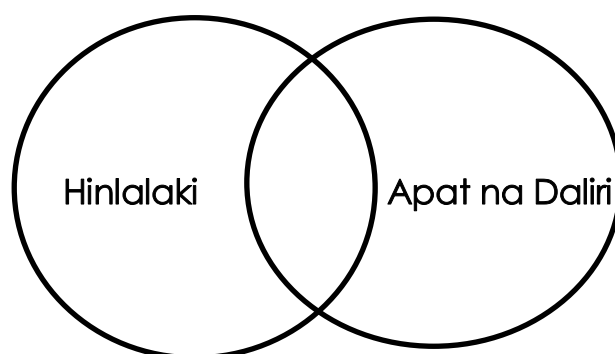
magkasingbango	magkasintaas

5. Lahat sila ay nakapansin sa _____ ugali ni Hinlalaki.

pandak	ibang

E

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Paghambingin ang mga magkakapatid na daliri sa tulong ng **venn diagram**. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Piliin ang salitáng bubuo sa pangungusap sa ibaba. Isulat ang sagot sa iyong kuwaderno.

masipag	magalang	matulungin
mapagmahal		matalino

1. Nasasagot ni Bong nang _____ ang mga tanong tungkol sa mga aralín.
2. Ang táong _____ ay nakatatapos ng mga gawain.
3. Kung ikaw ay _____ marami kang matutulungan.
4. Ang anak na nagsasabi ng “po” at “opo” ay _____.
5. Lalong minamahal ng magulang ang batang babaeng _____.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 5: Gumuhit ng larawang nagpapakita ng kagandahan ng kapaligiran. Sumulat ng dalawang pangungusap na naglalarawan sa iyong iginuhit. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Tatayahin ang nasabing larawan batay sa sumusunod na pamantayan.

PAMANTAYAN	PUNTOS
Pagkamalikhain	5
Kaangkupan Sa Paksa	5
Orihinalidad	5
Presentasyon	5
Kabuoan	20

Buoin ang talata sa ibaba. Piliin sa kahon ang tamang sagot. Gawin ito sa iyong sagutang papel.

Isa sa bahagi ng panalita ay ang pang-uri. _____ ang tawag sa mga salitang naglalarawan. Kadalasan, ginagamit ito upang mas bigyang linaw ang isang _____.

Ang _____ panlarawan ay mga salitang naglalarawan sa hitsura, hugis, laki, kulay, amoy, at panlasa ng _____, hayop, bagay, lugar, at _____ maging upang mas pagandahin ang paglalarawan sa ngalang inilahad.

tao	pangngalan	pang-uri
salita	pangyayari	uri hitsura

Susi sa Pagwawasto

Weeks 1-2					
Gawain sa Pagkatuto 1	Gawain sa Pagkatuto 2	Gawain sa Pagkatuto 3	Gawain sa Pagkatuto 4	Gawain sa Pagkatuto 5	
1. Magandang umaga po 2. Ipagpamamahin mo. 3. Pansiya na po 4. Puwede po ba akong lumabas? 5. Puwede ko bang hiramín ang iyong oklat?		1. Ano 2. Kalian 3. Sino 4. Saan 5. Sino	1. Kumusta po, Salamat po, Maari po bang ako na gumawa ng gawain niyo? 2. Magandang umaga po 3. Pansya na po kayo at ngayon lang kami nakaddaw.	1. Sino-sino 2. Kalian 3. Bakit 4. Paano 5. Ano	
Gawain sa Pagkatuto 6	Gawain sa Pagkatuto 7	Gawain sa Pagkatuto 8			
1. Magandang hapon po 2. Maari po ba? 3. Tuloy po kayo. 4. Siya po.	1. Simbahan 2. Paaralan 3. Pamilihan 4. Munistipyo	1. A 2. B 3. B 4. B 5. A			
Week 3		Weeks 4-5			
Gawain sa Pagkatuto 2	Gawain sa Pagkatuto 3	Gawain sa Pagkatuto 1	Gawain sa Pagkatuto 2		
1. A-D-C-B 2. A-D-B-C 3. C-A-D-B	1. B 2. C 3. D	1. Kakawit ang kagubatan dahil sa pagputol ng puno at pagtatayo ng gusali 2. Pagbibigay ng obserbasyon at pangyayari	1. Si Terry ay galing sa Hindahan 2. Nakasalubong nang marungs na bata ang magkapalit. 3. Ibibigay ni Terry ang kanyang binili.		
Weeks 4-5					
Gawain sa Pagkatuto 3	Gawain sa Pagkatuto 4	Gawain sa Pagkatuto 5	Gawain sa Pagkatuto 6		
Magkakalaba ang sago?	Magkakalaba ang sago?	Magkakalaba ang sago?	Magkakalaba ang sago?		
Weeks 6					
Gawain sa Pagkatuto 1	Gawain sa Pagkatuto 2	Gawain sa Pagkatuto 3	Gawain sa Pagkatuto 4		
1. Pangkat I – Glow Food 2. Pangkat II – Grow Food 3. Pangkat III – Go Food	1. MS 2. MS 3. MS 4. MS 5. MK	1. bayani 2. tulang 3. basura 4. paligid 5. subok	1. Buto 2. Mura 3. Paaralan 4. Pamilya 5. Ulam		
Gawain sa Pagkatuto 5	Gawain sa Pagkatuto 6				
1. Tungkulin kong makakain ng masustansiyang pagkain. 2. Pumili ng masustansiyang pagkain na ka-kainin. 3. Ang tsokolate ay nakapagpapatalino at nakakapayat. 4. Masama ang tsokolate sa ngipin. 5. Hindi din masama ang pagkain ng tsokolate.					

Susi sa Pagwawasto

Week 7		
Gawain sa Pagkatuto 1	Gawain sa Pagkatuto 2	Gawain sa Pagkatuto 5
		malayo, kabayo gulay, palay kuneho, pareho sala, pala
Gawain sa Pagkatuto 1	Gawain sa Pagkatuto 2	Gawain sa Pagkatuto 5

Week 8	
Gawain sa Pagkatuto 1	Gawain sa Pagkatuto 4
Pandak-matoba Pindakamallit Pindakamataas Magkasinatas Ibang	Matalino Masipag Matulungin Magaling Mapagmahal

PIVOT Assessment Card for Learners

Personal na Pagtatása sa Lebel ng Performans para sa Mag-aaral

Pumili ng isa sa mga simbolo sa ibaba na kakatawan sa iyong naging karanasan sa pagsasagawa ng mga gawain. Ilagay ito sa Hanay ng LP o Lebel ng Performans. Basahin ang deskripsiyon bílang gabay sa iyong pagpili.

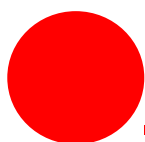

- ★ -Nagawa ko nang mahusay. Hindi ako nahirapan sa pagsagawa nito. Higit na nakatulong ang gawain upang matutuhan ko ang aralín.
- ✓ -Nagawa ko nang maayos. Nahirapan ako nang bahagya sa pagsasagawa nito. Nakatulong ang gawain upang matutuhan ko ang aralín.
- ? -Hindi ko nagawa o nahirapan ako nang labis sa pagsasagawa nito. Hindi ko naunawaan ang hinihingi sa gawain. Kailangan ko pa ng paglilinaw o dagdag kaalaman upang magawa ko ito nang maayos o mahusay.

Gawain sa Pagkatuto

Week 1	LP	Week 2	LP	Week 3	LP	Week 4	LP
Gawain sa Pagkatuto Blg. 1		Gawain sa Pagkatuto Blg. 1		Gawain sa Pagkatuto Blg. 1		Gawain sa Pagkatuto Blg. 1	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 2		Gawain sa Pagkatuto Blg. 2		Gawain sa Pagkatuto Blg. 2		Gawain sa Pagkatuto Blg. 2	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 3		Gawain sa Pagkatuto Blg. 3		Gawain sa Pagkatuto Blg. 3		Gawain sa Pagkatuto Blg. 3	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 4		Gawain sa Pagkatuto Blg. 4		Gawain sa Pagkatuto Blg. 4		Gawain sa Pagkatuto Blg. 4	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 5		Gawain sa Pagkatuto Blg. 5		Gawain sa Pagkatuto Blg. 5		Gawain sa Pagkatuto Blg. 5	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 6		Gawain sa Pagkatuto Blg. 6		Gawain sa Pagkatuto Blg. 6		Gawain sa Pagkatuto Blg. 6	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 7		Gawain sa Pagkatuto Blg. 7		Gawain sa Pagkatuto Blg. 7		Gawain sa Pagkatuto Blg. 7	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 8		Gawain sa Pagkatuto Blg. 8		Gawain sa Pagkatuto Blg. 8		Gawain sa Pagkatuto Blg. 8	
Week 5	LP	Week 6	LP	Week 7	LP	Week 8	LP
Gawain sa Pagkatuto Blg. 1		Gawain sa Pagkatuto Blg. 1		Gawain sa Pagkatuto Blg. 1		Gawain sa Pagkatuto Blg. 1	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 2		Gawain sa Pagkatuto Blg. 2		Gawain sa Pagkatuto Blg. 2		Gawain sa Pagkatuto Blg. 2	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 3		Gawain sa Pagkatuto Blg. 3		Gawain sa Pagkatuto Blg. 3		Gawain sa Pagkatuto Blg. 3	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 4		Gawain sa Pagkatuto Blg. 4		Gawain sa Pagkatuto Blg. 4		Gawain sa Pagkatuto Blg. 4	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 5		Gawain sa Pagkatuto Blg. 5		Gawain sa Pagkatuto Blg. 5		Gawain sa Pagkatuto Blg. 5	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 6		Gawain sa Pagkatuto Blg. 6		Gawain sa Pagkatuto Blg. 6		Gawain sa Pagkatuto Blg. 6	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 7		Gawain sa Pagkatuto Blg. 7		Gawain sa Pagkatuto Blg. 7		Gawain sa Pagkatuto Blg. 7	
Gawain sa Pagkatuto Blg. 8		Gawain sa Pagkatuto Blg. 8		Gawain sa Pagkatuto Blg. 8		Gawain sa Pagkatuto Blg. 8	

Paalala: Magkaparehong sagot ang ilalagay sa LP o Lebel ng Performans sa mga gawaing nakatakda ng higit sa isang linggo o week. Halimbawa: Ang aralín ay para sa Weeks 1-2, lalagyan ang hanay ng Week 1 at Week 2 ng magkaparehong ★, ✓, ?.

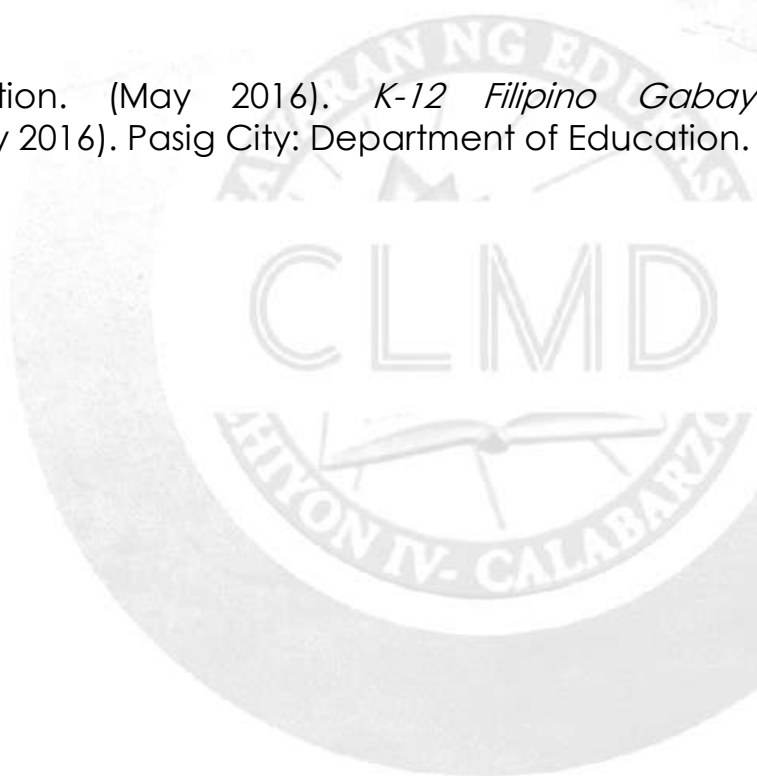

Sanggunian

Department of Education. (2020). *K to 12 Most Essential Learning Competencies with Corresponding CG Codes*. Pasig City: Department of Education Curriculum and Instruction Strand.

Department of Education Region 4A CALABARZON. (2020). *PIVOT 4A Budget of Work in all Learning Areas in Key Stages 1-4: Version 2.0*. Cainta, Rizal: Department of Education Region 4A CALABARZON.

Department of Education. (May 2016). *K-12 Filipino Gabay Pangkurikulum*. (May 2016). Pasig City: Department of Education.

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education Region 4A CALABARZON

Office Address: Gate 2, Karangalan Village, Cainta Rizal

Landline: 02-8682-5773 locals 420/421

Email Address: lrmd.calabarzon@deped.gov.ph

